În atenția Dlui Pavel FILIP
Prim-ministru al Republicii Moldova

În atenția Dlui Octavian CALMÂC
Ministru al Economiei

În atenția Dlui Octavian ARMAȘU
Ministru al Finanțelor

Copie: Dlui Vitalie VRABIE
Director General
Serviciul Vamal

Nr. 24 din 13 martie 2017

Ref.: Modificarea procedurii de realizare a procedurii de export

Stimate Dle Prim-ministru,

Din numele A. P. „Camera de Comerț Americană din Moldova" (în continuare „AmCham Moldova") și a Asociației Patronale din Industria Ușoară (în continuare „APIUS") venim să exprimăm îngrijorările noastre vizavi de inițiativa Serviciului Vamal de modificare a procedurilor de vămuire electronică.

Context
Actul normativ de referință privind reglementarea procedurilor de vămuire electronică este Hotărârea Guvernului nr. 904 din 13.11.2013 cu privire la procedurile de vămuire electronică a mărfurilor. Nota informativă[1] ce însoțea proiectul de act normativ stipulează:
„Implementarea simplificărilor procedurii de export va asigura fluidizarea traficului peste frontiera vamală a Republicii Moldova, un grad sporit de eficienţă a controlului vamal, contribuind astfel la facilitarea comerţului legal internaţional. Proiectul Hotărîrii Guvernului RM prevede reglementarea şi reducerea esenţială a formalităţilor legate de efectuarea controlului vamal şi îmbunătăţirea calităţii serviciilor oferite agenţilor economici."

La mai bine de trei ani din momentul aprobării Hotărîrii Guvernului precitate, putem conchide , că aceasta și-a atins obiectivul stipulat în cadrul actelor însoțitoare, drept indicatori servind evoluția pozitivă a numărului de declarații vamale de export. Conform Raportului de activitate al Serviciului Vamal pentru 2015[2], ponderea declaraţiilor electronice din totalul declaraţiilor a constituit 61% pentru export, pentru 2016 fiind planificată cifra de 100%[3].

În aceeași ordine de idei, în 2015 a fost implementat conceptul de reorganizare a posturilor vamale interne, prin lichidarea a ~20 posturi vamale interne. Argumentul de bază fiind:

[1] http://customs.gov.md:888/files/acte/Transparenta/Nota%20procedura%20de%20vamuire%20export.doc
[2] http://www.customs.gov.md/sites/customs.gov.md/files/acte/raport_epc_sv_2015_web.pdf
[3] Planul de Acțiuni al Serviciului Vamal 2016, http://www.customs.gov.md/sites/customs.gov.md/files/acte/pa_sv_2016_web.pdf

„Alt factor care a redus considerabil volumul de lucru în posturile vamale interne, reprezintă conceptul liberalizării exporturilor, ce permite oricărui agent economic să declare exportul direct la frontieră, fără necesitatea depunerii declarației vamale la postul vamal intern. Această procedură este foarte solicitată de exportatori și practic elimină declararea exporturilor în posturile vamale interne."[4]

Pe data de 5 decembrie 2016, Serviciul Vamal a propus pentru consultări publice Proiectul de Ordin al Serviciului Vamal cu privire la declararea electronică a mărfurilor. Obiectivele acestuia au constituit: utilizarea largă a procedurii de vămuire la export; reorganizarea sistemului vamal; decongestionarea traficului la frontieră etc. În esență, Regulamentul prevede transferul la o nouă metodologie de vămuire a mărfurilor la export, astfel încât toate procedurile de perfectare a declarației vamale electronice să fie efectuate în cadrul postului vamal intern, posturile vamale de frontieră urmând doar să confirme exportul mărfurilor de pe teritoriul vamal al țării.

În opinia noastră, aplicarea noului Regulament, nu doar că nu va soluționa problemele invocate de către autor, dar ar putea duce la generarea unor noi obstacole în calea exporturilor.

Decongestionarea traficului la frontieră

Prin aplicarea noului Regulament privind declararea electronică la export, Serviciul Vamal tinde la decongestionarea traficului la posturile vamale de frontieră, prin reducerea procedurilor, respectiv a timpului de procesare a declarației vamale de export, de către inspectorul din cadrul postului vamal de frontieră.

Atât în corespondența oficială a Serviciului Vamal cu Consiliul Economic de pe lângă Prim-ministru, cât și în cadrul mai multor întrevederi cu exponenții respectivei autorități, se invocă doi factori: 1) lipsa infrastructurii la posturile vamale de frontieră; (2) timpul necesar pentru perfectarea procedurii de import de către Direcția Generală a Vămilor, România, și debitul lucrativ al acesteia. Așadar, conchidem că chiar dacă se reușește o optimizare a procedurilor de vămuire pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, mijloacele de transport în continuare urmează a fi blocate pe teritoriul vamal al României . Prin urmare, modificarea procedurii de vămuire la export nu va genera fluidizarea traficului la posturile vamale de frontieră.

Majorarea costurilor de export

Noile modificări vor crea o serie de probleme pentru producătorii mari, ce realizează exporturi 24/7, pe mai multe dimensiuni, ce ulterior vor fi convertite în costuri de export:

a. Majorarea timpului de realizare a exporturilor, prin instituirea obligativității de a depune declarația vamală în cadrul unui post vamal intern. Acest fapt implică prezentarea mărfurilor şi mijlocului de transport în zona de control vamal, creând mai multe inconveniențe, precum majorarea rutei de transport pe teritoriul Republicii Moldova („depozit – post vamal intern – post vamal de frontieră"), congestionarea traficului în cadrul posturilor vamale interne și cele de frontiere etc.

b. Sporirea costurilor aferente exportului de mărfuri. Majorarea costurilor se va realiza din contul: (1) taxelor percepute pentru intrarea în terminale vamale în vederea perfectării procedurii de export; (2) aplicarea sigiliului vamal; (3) facturarea de către transportatori a serviciilor de rerutare și staționare a camioanelor, etc.

Este de menționat că în Actul de Analiză a Impactului de Reglementare asupra Ordinului al Serviciului Vamal „Cu privire la declararea electronică a mărfurilor", autorul a menționat următoarele costuri pentru business:

„Pentru business:

[4] http://customs.gov.md:888/files/2015%20acte/Conceptul%20reorganizarii%20SUPER%20FINAL%20-%20Copy.doc

1. Deplasarea la postul vamal intern (terminal vamal) – agentul economic va trebui să se deplaseze la postul vamal intern din zona de activitate a Biroului vamal în care se găsește expeditorul mărfurilor sau subdiviziunile lui, sau la alegerea sa, la unul din posturile vamale interne indicate în anexa la proiectul Regulamentului. Costul estimativ deplasării mijlocului de transport cu mărfurile încărcate de la locul încărcării pînă la sediul organului vamal sau terminal vamal (reieșind din următorul calcul – 30 km x 17 lei = 510 lei.) – 11 092 908 lei + 27 732 270 lei + 55 464 540 lei = ***94 289 718 lei.***

2. Sigilarea compartimentului marfar conform procedurii stabilite de pct.51-52 ale Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1140 din 2 noiembrie 2005. Cost sigiliu vamal – 2 Euro (s-a propus modificare la Legea cu privire la tariful vamal, care se află acum în aprobare la Parlament) = 40 lei (dar reieșind din calcul că sigiliu totuși va fi solicitat de unii exportatori și, pe acest motiv aceste cheltuieli se vor reduce numai la 50%) = 761 278 lei + 1 903 196 lei + 3 806 390 lei = ***6 470 864 lei****."*

Prin urmare, conchidem că costul respectivei reforme impus companiilor exportatoare, cuantificat de către Serviciul Vamal, se estimează la 100 760 582 lei.

Securitatea economică a statului

Se susține că prin implementarea respectivei reforme, se vor reduce tentativele de contrabandă, efectuându-se sigilarea obligatorie a camioanelor – supravegherea vamală, pe tronsonul „PVI – PVF".

Serviciul Vamal, implementează de o anumită perioadă de timp în baza principiului evaluării riscurilor, direcționarea mijloacelor de transport pe unul din culoarele vamale, în dependență de profilul de risc al mărfurilor, adeverindu-se a fi unul deosebit de efectiv. Suplimentar remarcăm că spre deosebire de procedura actuală, în cadrul căreia toată responsabilitatea pentru buna efectuare a procedurilor de control vamal este pe seama unui singur inspector vamal, o dată cu implementarea noii proceduri, respectiva responsabilitate devine difuză, îngreunând procesul de identificare a unui colaborator vamal ce a participat la comiterea unor eventuale infracțiuni.

În vederea asigurării securității respectivelor exporturi, cât și în scopul minimizării riscului de trafic ilicit de mărfuri, posturile vamale de frontieră sunt dotate cu sisteme „Rapiscan" și cântare de mare tonaj, instrumente ce asigură efectuarea unui control calitativ, respectiv și diminuarea riscurilor de exporturi ilicite.

În altă ordine de idei, menționăm că conform art. 3, alin (1) din Legea nr. 1466 din 29.01.1998 cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri şi servicii provenite din tranzacțiile economice externe, agenții economici rezidenți ai Republicii Moldova, sânt obligați să înregistreze în conturile lor din băncile licențiate ale Republicii Moldova încasările de la export, sau să repatrieze mijloacele bănești, în termenul stabilit în contract, dar nu mai mult de 2 ani de la data expedierii mărfurilor.

Un moment important constă în existența sistemului de schimb de informații cu privire la datele vamale, dintre administrațiile relevante ale Republicii Moldova şi Ucrainei; înțelegem că un proiect similar se implementează și în raport cu România.

Imperativul alinierii procedurii de vămuire la export, la standardele UE

Conform Acordului de Asociere RM – Uniunea Europeană, Republica Moldova urmează să-și adapteze legislația națională la Codul Vamal al Uniunii Europene în decurs de trei ani de la intrarea în vigoare a acestuia[5].

[5] ANEXA XXVI

Așadar, pentru a face față respectivei obligațiuni, Parlamentul urmează să adopte noul Cod Vamal până la 1 septembrie a.c.; Punerea în aplicare a respectivului Cod va fi condiționată de adoptarea unor acte normative secundare și implementarea soluțiilor software.

În altă ordine de idei, considerăm că politica Uniunii Europene de vămuire a bunurilor în cadrul posturilor vamale interne, este una cât se poate de rațională, în vederea echilibrării presiunii asupra posturilor vamale de frontieră a țărilor limitrofe. Or, în cazul Republicii Moldova nu suntem în prezența unui proces de export cu un grad de complexitate sporită.

<u>În acest context, reiterăm că Republica Moldova nu și-a asumat careva obligațiuni în vederea ajustării procedurii de export la standardele UE, în afara termenelor stabilite în Acordul de Asociere RM-UE.</u>

Procedura vămuirii la domiciliu

Conform Anexei II la HG nr. 647 din 07.08.2014, titularul procedurii de export depune avizul de încărcare întocmit în format electronic prin utilizarea tehnicilor de prelucrare electronică a datelor. Ulterior, în termen de o oră de la primirea avizului de încărcare, organul vamal decide, în baza analizei de risc, referitor la intervenție sau neintervenție[6].

Vă informăm că actualmente SIIV "ASYCUDA World" nu dispune de capitolul informatic privind realizarea comunicării prin aviz de încărcare.

<u>În lumina celor expuse mai sus, considerăm inoportună reformarea procedurii de export a mărfurilor în viitorul imediat apropiat, aceasta urmând a fi realizată în sinergie cu alte îmbunătățiri planificate de către Serviciul Vamal, conform Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană 2017 -2019.</u>

Vă mulțumim în mod repetat pentru sprijinul acordat în vederea îmbunătățirii climatului de afaceri și Vă stăm la dispoziție pentru orice explicații sau detalieri suplimentare.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv
A.P. „Camera de Comerţ Americană din Moldova"

Marina Lăpușneanu

Director Executiv
Asociația Patronală din Industria Ușoară (APIUS)

[6] Anexa II, Secțiunea 3